

се заговява от всичко – от месо и сирене, от всички месни и млечни продукти. По стара традиция на трапезата се слага печена кокошка, месо и месни ястия, баница със сирене, варени яйца и задължително бяла халва. Празникът се чества в тесен семеен кръг с *искане на прошка* и *хамкане на бяла халва*.

Има обичай в късния следобяд на широко празно място да се пали огън, който всички – и стари, и млади, прескачат за здраве и си чернят лицата и ръцете с въглени, за да *не ги хапят въшки и бълхи през годината*.

Вечерта около софрата се събира цялото семейство. Преди да започне вечерята, всички се прощават, като по-младите целуват ръка на по-старите и им искат прошка: *Тате, прощавай, ако нещо съм сгрешил, ако с нещо съм те засегнал*. По същия начин искат прошка от майката и всички по-възрастни в дома, на което те отговарят: *Господ да ти прости! Простен да си!* След това възрастните си целуват ръка един на друг и си искат прошка. Тази вечер всеки иска и дава прошка. *Тъз вечер са прощаваме, чи да почним от утре пак да грешим. Такъв е живота*.

На Шукимос взаимно си прощават греховете съседи и приятели. Съществува обичай на Заговезни да се намаляват или изцяло опрощават дългове между съседи и приятели, взети по един или друг повод. На Шукимос взелият заем идва при домакина, който му е услужил, и с подчертано уважение му целува ръка и му иска прошка. Трогнат от вниманието, домакинът му опрощава част от борча или даже и целия дълг, ако той не е на голяма стойност.

Със Заговезни е свързан и един друг обичай – *хамкане на халва*, който децата очакват с голямо нетърпение. Стопанката връзва на конец парче бяла халва, купена специално за случая. Конецът връзва на кириша, но най-често на точилката или хурката. Стопанинът залюлява конца и всички, особено децата, се стремят да лапнат халвата. След хамкането домакинята пали конца и нарича последователно на всеки един от семейството. Според това как гори конецът гадае за здравето и късмета на този, за когото е наречено. Освен халва, за конца може да се върже и върти сварено яйце или парче сирене.

ЛАЗАРУВАНЕ (*подвижна гата*)

Циганите ходят да лазаруват, да играят лазара, в събота две седмици преди Великден. Околното българско население нарича този ден *Сиромех Лазар, Сиромех Лазара, Циганска Лазара*. Ромският обичай почти няма нищо общо с богатата обредност на българския празник Лазаровден, свързана с пролетното събуждане на природата, с мечтите